

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Gösterilerle İlgili Görüşleri

Preschool Teachers' Opinions About The Shows

ÖZET

Bu araştırmanın temel amacı, okul öncesi dönem çocuklarının gerçekleştirdikleri gösterilerle ilgili öğretmenlerin görüş ve düşüncelerini incelemektir. Doğumdan itibaren ilkokula dönemine dek geçen okul öncesi dönem, çocukların çevrelerinden gelen etkilere en açık oldukları dönem olarak bilinmektedir. Fiziksel açıdan gelişim sürecinin hızlı ve öğrenme kapasitesinin yüksek olmasından ziyade, sevgi ve ilgiye de en fazla gereksinim bu dönem içerisinde duyulmaktadır. Okul öncesi dönem, yaşam boyunca devam edecek alışkanlık, beceri ve bilgilerin temelini atılmış olduğu, ayrıca çocukların ilerleyen dönemlerdeki duygusal ve sosyal gelişimlerine ve öğrenme hayatlarına katkıda bulunacak süreçleri barındıran önemli ve kritik bir dönemdir. Çocukların dünyaya geldiği günden itibaren eğitim hayatı başlamaktadır. Aileyle başlamakta olan eğitim, okul öncesi eğitim kurum ve kuruluşlarında aile ile iş birliği içerisinde devam ettirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okul Gösterileri, Okul Öncesi Dönem, Okul Öncesi Eğitim, Öğretmenlik

ABSTRACT

The preschool period, which lasts from birth to the primary school period, is known as the period when children are most open to the influences from their environment. Rather than the fact that the physical development process is fast and the learning capacity is high, the greatest need for love and attention is felt during this period. The main purpose of this research is to examine the opinions and thoughts of teachers about the demonstrations performed by preschool children. The preschool period is an important and critical period in which the foundation of habits, skills and knowledge that will continue throughout life is laid, as well as processes that will contribute to children's emotional and social development and learning lives in the future. Educational life begins from the day children are born. The education that starts with the family continues in pre-school educational institutions and organizations.

Keywords: School Performances, Preschool Period, Preschool Education, Teaching

GİRİŞ

Araştırmanın Konusu

Eğitim, kişinin hem kendi ihtiyaç ve gereksinimlerini karşılama arzularının etkisi ile hem de kişinin iyi yetişmesi konusunda sorumlu olan diğer bireylerin (anne ve baba, toplum, okul yöneticisi, öğretmen gibi) kılavuzluğu ve yönlendirmesinde, bedensel, bilişsel, duyuşsal doğa algısı ve toplumsal alanlar içerisinde gelişim sağlamaları için yeni tutum, beceri ve bilgiler kazanmaları süreci olarak ifade edilmektedir (Aral vd. 2000: 3). Kişilerin bahsedilen süreçten etkili olarak yararlanmaları için sürecin istikrarlı ve planlı olmasına yardımcı olan eğitim programları ve okul gösterilerine gereksinim duyulmaktadır. Eğitim programları, kişilerin hem ruhunu hem de aklını geliştirmekte olan özgür bir deneyim alanı oluşturmasında hem velilere hem de öğretmenlere yol gösterici niteliğe sahip olmalıdır (Zembat, 2007: 25).

Okul öncesi dönem, kişiliğin oluşması ve şekillenmesi konusunda temel alışkanlık, beceri ve bilgilerin edinilmesi ve geliştirilmesi sürecinde, gelecek dönemlere olan etkisi sebebiyle hayatın en önemli dönemleri arasında yer almaktadır. Çocukların erken yaşlarda yaşadıkları deneyimlerden elde edecek oldukları temel alışkanlık, beceri ve bilgileri, sonraki eğitim hayatının yanında duygusal ve sosyal hayatını da şekillendirecek güçtedir. Bu sebepten dolayı kişinin doğumu ile başlayarak yaşamı boyunca süren eğitim süreci içerisinde okul öncesi dönemde verilen eğitim fazlasıyla önem arz ettiği söylenebilmektedir (Aral vd. 2000: 12). Okul öncesi dönem, çocukları yaşama hazırlamakta olan en önemli eğitim aşamalarından bir tanesidir. Çocukların ihtiyaç ve gereksinimlerinin karşılanması, hayata olabilecek en iyi biçimde hazırlanması ve temel alışkanlıkların kazandırılması nitelikli bir okul öncesi eğitim ile sağlanabilmektedir. Nitelikli eğitim sürecinin, içinde pek çok özellik barındırması ve okul öncesi eğitim sürecinin amaçlarını en üst seviyede gerçekleştirmesi fazlasıyla önem arz etmektedir (Zembat, 2007: 25).

Günümüzde okul öncesi eğitim kurumları, çocuk yaşta bireylerin almış olduğu eğitim sürecini sorgulamakta olan bilinçli anne ve babalar sayesinde “bakımevi” kimliğinden kurtularak çocukların aktif eğitim yaşamına hazırlandığı

¹ Uzm, Okul Öncesi Öğretmeni, Ankara Türkiye.. ORCID: 0000-0002-5500-1444

Tuba Yeşilay Daşiran¹

How to Cite This Article

Yeşilay Daşiran, T. (2023). “Okul Öncesi Öğretmenlerinin Gösterilerle İlgili Görüşleri” International Social Sciences Studies Journal, (e-ISSN:2587-1587) Vol:9, Issue:111; pp:6936-6945. DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/sss.69841>

Arrival: 04 March 2023
Published: 31 May 2023

Social Sciences Studies Journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

ve akademik yetenekler geliştirmesine yardım eden kurumlar halini almıştır. Okul öncesi eğitim kurumları, çocuklara nitelikli bir öğrenme tecrübesi kazandırmasının yanı sıra aile fertlerine de deneyim ve tecrübelerini paylaşabilecek olduğu, hatalarında destek alabileceği eğitimsel bir ortam sunmaktadırlar.

Okul öncesi eğitim kurumları içerisinde gerçekleştirilen eğitim ve öğretim etkinlikler çocukların gelişimsel ihtiyaç ve özellikleri göz önünde bulundurularak hazırlanmak ile beraber, ailelerin bu konuya yönelik beklentileri de etkinliklerin oluşumunda fazlasıyla önem arz etmektedir. Ailelerin gün geçtikçe bilinçli bir hale gelmesi, sorgulayan ve araştıran anne ve babaların sayısında meydana gelen artış bu eğitimin daha kaliteli olması bakımından fazlasıyla anlamlıdır. Ebeveynlerle okul öncesi eğitim kurumlarının birbirlerinin beklenti ve isteklerinden haberdar olarak üstüne düşen sorumluluk ve görevleri yerine getirmeleri, okul öncesi eğitimi daha da başarılı hale getirecektir (Tokuç, 2007: 48).

Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, okul öncesi öğretmenlerinin, okulda gerçekleştirilen gösteriler ile ilgili görüş ve düşüncelerini tespit etmek amacıyla gerçekleştirilmiş.

Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, okul öncesi dönem öğretmenlerinin okul ortamında yapılan gösterilere karşı olan görüş ve düşüncelerini belirlemek, gerçekleştirilen okul gösterilerinin öğrencilerin gelişimine sağladığı faydaları tespit etmek için fazlasıyla önem arz etmektedir.

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Okul Öncesi Dönem

Her ne kadar farklı gelenek ve dönemlerde dini düşünür ve filozoflar erken çocukluk eğitiminin önemine değinmiş olsalar da farklı biçimlerde okul öncesi dönem eğitimi nispeten yeni bir fenomen ve modernliğin bir ürünüdür. Sanayi Devrimi'nden önce Comenius, Locke ve Rousseau gibi düşünür ve filozoflar insanın doğası ve çocukluk döneminde eğitimle nasıl şekillenebileceği üzerine yazılar yazmış, ancak 18. yüzyılda sanayi Devrimi'nden sonra erken çocukluk eğitimi resmi olarak ortaya çıkmaya başlamıştır (Ural ve Ramazan 2007: 11).

Önemli filozoflardan biri olan Rousseau, okul öncesi dönem eğitiminin önemini vurgulayarak pedagoğlara ilham vermiştir. Rousseau, insanların temelde iyi olduğunu, ancak medeniyet tarafından yozlaştırıldığını düşünmüştür. “*İnsanın*” özgür ve iyi olduğuna ve ideal bir doğa durumunda bu şekilde kalabileceğine inanmıştır. Medeniyetin günümüzdeki haliyle zararlı olduğunu, çünkü bizi doğadan uzaklaştırdığını savunmuştur. Ünlü eğitim romanı Emile'nin ilk paragrafında ifade ettiği gibi: “*Her şey Yaraticıların elinden çıktığı kadar iyidir, ama her şey insanın elinde yozlaşır.*” Bu yolsuzlukla mücadelenin bir örneği olarak Emile'de medeniyetten çıkarılan ve ülkede yetişen bir çocuğu anlatmıştır. Rousseau'nun eğitime katkısı, Emile'de anlatılan bu “*Asil Vahşi*” değil, doğa ile deneyim arasında kurulan bağlantıdır. Bu bağlantıdan Johann Pestalozzi, Friedrich Froebel, Francis W. Parker, G. gibi birçok teorisyen ve pedagoğ etkilenmiştir (Ulich 1968: 211).

Çocukların topluma ilişkin gelişimi ve hayatını pozitif uğraşlar üzerine kurması için çocuklara anne ve babanın sevgi göstermesi, özgüvenini ve girişim becerisini kazanması için çocuğuna destek çıkması gerektiğini anne ve baba tutumlarıyla alakalı olarak Adler açıklamıştır. Çocukların yakınında olan en önemli bireyler olarak nitelendirilen anne ve babaların desteğine sağlıklı kişilik yapısının gelişmesi için fazlasıyla gereksinim duyulmaktadır. Diğer insanlara, nesnelere ve bütün yaşama karşı çocukların göstermiş olduğu tavır ve davranışların temelini aileleri ile olan ilişki ve etkileşimleri oluşturmaktadır (Öztürk, 1990).

Eğitilmiş olan anne ve babaları, çocukların gelişimsel talep ve isteklerini karşılama eğilimi göstermektedirler. Onlara gerekli olan ilgi ve zamanı ayırmaktadırlar. Eğitimlerinde optimal koşul ve şartlarda okumaları için gereken ortamı hazırlamaktadırlar. Anne ve babaların seçmiş oldukları mesleklerin anne ve babalık tutumları üstündeki etkisi görülebilmektedir. Bu sebepten dolayı mesleğin getirmiş olduğu ekonomik şartlar çocuklara ilişkin davranış ve tutumları şekillendirmektedir (Öztürk, 1990).

Aile, çocukların gelişmesi, toplumsal uyumu ve başarısına etki eden en önemli etkenler arasında yer almaktadır. Anne ve babalar çocuklarını eğitmek için önemli enerji, emek ve zaman harcamaktadırlar. Bilhassa hayatının ilk senelerinde çocukların gelişimi ve yaşaması konusunda anne ve baba kadar önem arz eden başka bir unsurdan bahsetmek mümkün değildir. Çocuk sadece ona değer veren, ihtiyaçlarına karşı duyarlı davranan, kendisini cezalandırıcı yaklaşımdan ve ihmalden koruyan bir ortam içerisinde büyür ise, kendi potansiyel ve yeteneklerinin farkına varabilmektedir. Bu kapsamda çocukların anne ve babalarıyla kurmuş olduğu ilişki ve etkileşimin niteliği çocukların en önemli erken hayat tecrübelerinden biri olduğu söylenebilmektedir. Ailedeki duyarlı, sıcak ve yakın

ilişkiler aile fertleri arasında bir güven bağı oluşmasını sağlamaktadır. İlgili ve duyarlı aile ortamında, çocukların duygusal işaretleri doğru ve düzgünce alınmaktadır ve çocukların bakış açıları ve isteklerine önem verilmektedir, çocukların ihtiyaçları uygun bir şekilde ve vaktinde karşılanmaktadır. Çocukların toplumsal ilişkiler sırasında kendilerini güvende hissetmeleri, gereken beceri ve yetenekleri kazanabilmeleri aile fertleriyle güvene dayalı olan sağlıklı bir ilişki ve etkileşim kurmalarının bir sonucu olarak ifade edilmektedir. Pozitif yönlü aile ilişki ve etkileşimleri çocukların pozitif toplumsal beklentiler geliştirmesine yardımcı olmaktadır. Böylelikle çocuk, diğer çocuklar ile iletişime daha kolayca girmekte ve başka insanlar ile girmiş olduğu etkileşimlerin pozitif ve ödüllendirici olmasını taşımaktadır. Anne ve babalardan destekleyici, ilgili ve duyarlı bir bakım görmek, çocukların toplumsal yeterlilikleri, başarıları ve ilişkileri açısından gereken öz yetkinlik ve özdeğer duygularının oluşması için gerekli zemin yaratmaktadır (MEB, 2013).

Öğretmen özellik ve nitelikleri okul öncesi dönemin niteliğine ve çocukların gelişimlerine etki eden en temel belirleyiciler arasında yer almaktadır. Çocuklar yalnızca kendilerini güvende hissettikleri, sevildikleri konusundan emin oldukları ve değer gördükleri destekleyici ortamlar içerisinde keşfetmekte ve sunulan öğrenme fırsat ve imkanlarını değerlendirmektedirler. Bahsedilen destekleyici ortamın en değerli bileşeni ise öğretmenle çocuk arasında kurulmakta olan güvenli ve tutarlı ilişkidir (MEB, 2013). Öğretmenin, tüm çocukların farklı bireysel ve gelişimsel özelliklere sahip olduğunu ve farklı yeterliliklerinin olduğunu sürekli aklında tutması gerekmektedir. Öğretmen, çocukla güvenli ve tutarlı bir ilişki geliştirdiği zaman, çocuğun sahip olduğu yeterlilik ve özelliklerin farkına vardığı zaman ve bu yeterlilik ve özellikleri göz önünde bulundurarak çocuğa yeni öğrenme tecrübeleri sunduğu zaman çocuğun gelişim sürecini desteklemiş, gelecek dönemdeki okul başarısını pozitif olarak etkilemiş ve toplumsal yeterliliğini artırmış olmaktadır (MEB, 2013).

Öğretmenin, çocukların mevcut yetenek ve becerilerini geliştirmelerine ve yeni beceriler edinmelerine destek olmak için etkinlik ve gösteriler esnasında sonucun yanı sıra sürece önem vermesi, çocukların çaba ve gayretlerine odaklanması, bu çaba ve gayretleri takdir etmesi, çocuklara iyi bir model olması ve yeni öğrenme imkanları oluşturması gerekmektedir. Öğretmenin tüm bu yaklaşımları oyunda ya da yapılandırılan etkinlikler sırasında kullanabilmesi gerekmektedir. Ayrıca öğretmenin öğrenme ortamını, gelişimi destekleyici olarak düzene sokması, çocuklara keşfetmeye isteklendirmek için belli aralıkları ile güncellemesi ve kişisel, büyük ya da küçük grup etkinlik ve faaliyetlerinde tüm çocukların kazanımlara erişmesine yardım etmek için fırsat eğitimine yer vermesi fazlasıyla önem arz etmektedir (MEB, 2013).

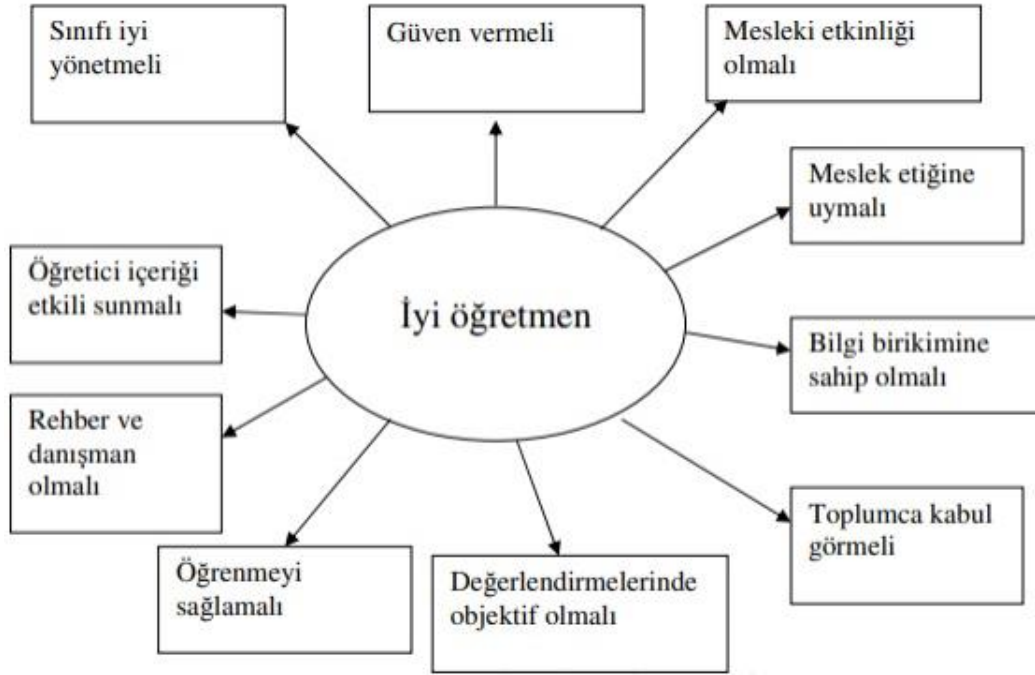
Çocuklar, yaşama gözlerini açmalarıyla birlikte bütün temel tutum, alışkanlık, beceri ve bilgilerini aile ortamında kazanmaya başlamakta ve gelişim süreci aile tarafından desteklenmektedir. Bu açıdan aile, çocukların eğitimi, bakımı ve gelişiminden başlıca sorumlu olan kurum olarak nitelendirilebilmektedir. Çocukların toplumsal yaşama hazır hale gelmesi konusunda aile fertlerinden sonra okul öncesi dönem eğitim kurum ve kuruluşları sisteme dahil olmaktadır. Hayatın temeli olarak nitelendirilen okul öncesi dönem içerisinde, öğrenmeler fazlasıyla hızlı gerçekleşmektedir ve tüm yaş gruplarında genel gelişim özellik ve nitelikleri o yaş aralığı için ortaklık göstermektedir. Fakat tüm çocukların kendine özgü farklılıkları mevcuttur. Sinaptik bağlantıların kurulmasının en yoğun olarak gözlemlendiği okul öncesi dönem içerisinde, duygusal, sosyal ve bilişsel gelişim süreçleri için güçlü bir zemin oluşturulmaktadır (MEB, 2013).

Gelişim sürecinin bu denli hızlı ilerlediği bu dönem içerisinde çocukları anlamak, çocuklara yeterli bilimsel bilgi ile yol göstermek çocukları güçlendirmektedir. Kişilik gelişiminin temellerinin atılmış olduğu bu dönemde çocukların alanında uzman olan eğitimciler tarafınca desteklenmesine fazlasıyla önem verilmesi gerekmektedir. Gelişim sürecinde tüm aşamaların kendi içinde dinamikleri olduğu göz önünde bulundurularak psiko- sosyal ve kişilik gelişiminin, eğitim ve rehberlikle desteklenmesi gerekmektedir. Modern toplumun gerektirdiği üzere kendisini özgür bir şekilde ifade eden, kültürel değer ve yargılara sahip ve becerilerini kullanabilen nesiller sadece okul öncesi eğitim sürecine gereken önemin verilmesiyle mümkün olmaktadır (Yavuzer, 2011: 69).

Okul Öncesi Öğretmenliği

Öğretmenlik, 1739 sayılı “*Milli Eğitim Temel Kanunu*” içerisinde yer alan 43. maddede “*Türk Milli Eğitimi’nin amaçlarına ve ilkelerine uygun olarak eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan, genel kültür, özel alan, eğitim ve pedagojik formasyonla sağlanan özel bir ihtisas mesleğidir*” olarak tanımlanmaktadır (Milli Eğitim Temel Kanunu, 2013). Öğretmen, insan davranış ve tutumlarını şekillendirme ve bu davranışları öğretim faaliyetlerine aktarma yeteneğine sahip kişi tasarımcısı olarak ifade edilmektedir. Öğretmenlik yalnızca akademik bilgi birikimini değil, insani değer ve yargıları da kazandıran insan eğitme mesleği olarak tanımlanmaktadır. Geçmişten bugüne kadar öğretmenlerin temsil ettiği değer ve yargılar, yaşayan neslin düşünce ve duygularına etki eden değerler olmuştur (Çelikkaya, 2006: 81).

Pozitif yönlü bir öğrenme ortamı oluşturulması ve öğrenme etkinliklerinin verimli olması konusunda öğretmenlerin bireysel özellik ve niteliklerinin en önemli değişken olduğunun saptanması neticesinde öğretmenlik alanına yönelik birçok araştırma gerçekleştirilmiştir. Öğretmenler, mesleki nitelik ve özelliklerinin yanı sıra pozitif yönlü kişilik özellik ve niteliklerine de sahip olduğu müddetçe etkili ve başarılı olabilmektedir (Erden, 2011: 103).

Şekil 1: İyi bir öğretmenin gerekli olan özellik ve nitelikleri
Kaynakça: (Sünbül, 2005: 36)

Hayatın ilk seneleri çocuk eğitimi ve gelişimi bakımından fazlasıyla önem arz etmektedir. Çocuk yaştaki bireyler ilk defa okul öncesi öğretmenleriyle öğrenim hayatına atılmaktadırlar. Bütün öğretmenlik alanlarındaki gibi okul öncesi öğretmenliğinde de öğretim elemanlarının sahip olması gerekli olan özellik ve nitelikler bulunmaktadır. 14. Milli Eğitim Şurası, okul öncesi öğretim elemanlarının özellik ve niteliklerini şöyle açıklamaktadır (MEB, 1993):

- ✓ Güncel olay ve hadiseleri takip eder.
- ✓ Kendini geliştirmeye ve öğrenmeye açıktır.
- ✓ Çocuk gelişimi sürecine uyumlu olan desteğin sağlanması için beslenme ve sağlık bilgilerine, ilkyardım yeteneklerine sahiptir.
- ✓ Tasarruf bilinci kapsamında faaliyetler planlar.
- ✓ Çevreye duyarlıdır.
- ✓ Canlı ve neşelidir.
- ✓ Türkçeyi doğru konuşur ve yazar.
- ✓ Beden ve ruh sağlığı yerindedir.
- ✓ Aileler ve zümresiyle iş birliği yapar.
- ✓ Okul öncesi dönem çocuklarının gelecek dönemde araştırmacı, çalışmayı seven, cesaretli, yapıcı ve yaratıcı yetişkinler olmasını konusunda yön göstericidir.
- ✓ Çocukların yetenek ve becerileri uygun olarak gelişmelerine rehberlik eder.
- ✓ Özel eğitime ihtiyacı olan çocukları belirler ve ilgili kişiler ile iş birliği içinde çalışır.
- ✓ Fen ve güzel sanatlar faaliyetlerinde beceri ve bilgi sahibidir.
- ✓ Eğitim sürecinde kişisel farklılıkları dikkate alır.
- ✓ Eğitim sürecinde materyal tasarlama ve kullanma yeteneğine sahiptir.

- ✓ Çocukları tanıma yöntem ve tekniklerini bilir.
- ✓ Çocukların gelişim ihtiyaç ve gereksinimlerini bilerek bütün gelişim alanlarına katkıda bulunur.
- ✓ İyi bir genel kültüre ve mesleki bilgiye sahiptir.
- ✓ Mesleğini bilinçli bir şekilde seçer.
- ✓ Çalıştığı yaş grubu çocukların gereksinimlerini, toplumu, görevli buldukları okulun amaçlarını ve Türk Milli Eğitiminin amaçlarını bilir.

Araştırma ve çalışmalara göre okul öncesi dönemde olan çocuklar, çevrelerinde bulunan uyarıcı unsurlardan yüksek seviyede etkilenmekte ve sosyal duygusal gelişim süreçlerini bu uyarıcı unsurların etkisi ile şekillendirmektedirler. Bu sebepten dolayı okul öncesi öğretmenleri, çocuk yaştaki bireylerin sağlıklı kişilik gelişimlerini destekleyebilmek adına otoriter, ilgisiz ve güvensiz davranış ve tutumlar yerine şefkatli, adaletli, hoşgörülü, demokratik, saygılı ve sevgili davranış ve tutumlar sergilemeleri gerekmektedir (Sakin, 2007: 108). Okul öncesi öğretmenlerinin sahip oldukları önemli özellik ve niteliklerden bir tanesi olan tutumlar, sınırlayıcı, soğuk ve benmerkezci tutumların yanı sıra geliştirici, uyarıcı, samimi, arkadaş canlısı ve anlayışlı olmalıdır (Sakin, 2007: 108).

Okul Gösterileri

Okullarda her sene belli hafta ve günlerde ve eğitim-öğretim yılının sonunda hazırlanmakta olan sportif faaliyetler, konuşma, şiir, oratoryo, tiyatro, drama, dans ve şarkılar içeren milli bayramlar, öğretmenler günü programı, mezuniyet töreni, okul bayramı benzeri farklı isimler ile anılan okul gösterilerinin amacı hem öğrencilerin bireysel deneyim ve tecrübelerini hem de okuldaki kültürel deneyim ve tecrübelerini ve gelişimlerini yansıtmaktır. Gösteriler ayrıca öğrencilere çevresel, kültürel ve toplumsal duyarlılık, estetik ve sanatsal bir bakış ve bedensel dayanıklılık kazandırılması bakımından da fazlasıyla önem arz etmektedir. Gösterilerin yalnızca sonuç odaklı düşünülmemesi gerekmektedir. Okul gösterileri, dersler haricinde de onaylanan, özgüveni ve benlik saygısını artıran, eğlenceli, arkadaş edinmeyi kolay bir hale getiren fırsat ve imkanlar sunabilmektedir (Çümlek ve Özaslan, 2021: 40). Gösterini kadar gösteriye hazırlık süreci de kişilerin gelişimlerine katkı sağlamaktadır (Çümlek ve Özaslan, 2021: 40). Öğrenciler gösterilere hazırlık süreci içerisinde, konusunda uzman olan yetişkin bireyler ile çalıştıkları zaman yeni ilgi alanları keşfetmekte, kişisel farklılıklara saygı duymayı öğrenmekte, farklı bakış açıları ile tanışmakta ve bedenlerini tanımaya başlamaktadırlar. Bunun haricinde, öğrenciler yaşamları boyunca kullanabilecek oldukları öncelik ve hedeflerini belirleme, takım çalışması, liderlik, analitik düşünme, problem çözme, kendini farklı şekillerde ifade etme, topluluk önünde konuşma, zaman yönetimi becerilerini de kazanabilmektedirler (Çümlek ve Özaslan, 2021: 40).

Sportif amaçlı gerçekleştirilen gösteriler sağlık bilinci olan, zorluklara karşı dayanıklı, kendini kontrol edebilen ve odaklanmada başarılı olan kişiler yetiştirilmesine katkıda bulunmaktadır. 10 Mayıs Atatürk'ü Anma-Gençlik ve Spor Bayramlarında gerçekleştirilen sportif gösteriler bahsedilen durumun en belirgin örneklerini oluşturmaktadır. Halk oyunları ve danslar da provalar sırasında uzunca ve yoğun olarak hareket etmeyi gerektirdiği için en az sportif faaliyetler kadar kontrolü, dengeyi, koordinasyonu ve esnekliği geliştirmektedir. Bunun haricinde, hareketleri ve adımları öğrenmek adına çaba göstermek hafızanın gelişimine de katkıda bulunmaktadır. Marsh, çocukların dans yolu ile mekânsal farkındalık geliştirdiklerini, alanlarını paylaştıkları diğer kişilere karşı daha dikkatli olduklarını ifade etmektedir. Soto (2001: 34) ve Carter (2005: 18) yaptıkları tez çalışmaları sırasında dans çalışmalarına katılım gösteren öğrenciler ile dans çalışmalarına katılım sağlamayan öğrencilerin başarıları arasında bir farkın olduğunu tespit etmişlerdir. Gerçekleştirilen 2 çalışmanın bulgu ve sonuçları da dansa katılım sağlayan öğrencilerin daha çok sebat gösterdiklerini ve dans etmeyen öğrencilere nazaran daha notlar aldıklarını gözler önüne sunmaktadır. Buna benzer olarak Paulson (2012: 81-83) da dans programının öğrenci bireylerin beyinlerinde bulunan çoklu sistemleri aktifleştireceğine vurgu yapmakta ve duygular ile öğrenme arasında bulunan bağlantıyı gözler önüne sunmaktadır. Öğrencilerin çeşitli iletişim yöntemleri kullanmalarına fırsat sunduğundan doğaçlama temelli drama faaliyetleri, öğrencilerin kendi kültür ve dillerini ifade etme konusunda metin ve metin temelli öğretimden daha etkin olmaktadır. Yaratıcı drama faaliyetleri, öğrencilerin sanat temelli olmayan hayatlarına hazırlanmalarına da katkıda bulunmaktadır. Doğaçlamalar olay ve durumları nasıl değerlendirecek oldukları konusunda farklı düşünmeye teşvik ettiği için, alışılmadık ya da beklenmedik durumlara girmekten korkmayan kişiler yetiştirilmesine yardımcı olmaktadır. Bunun haricinde empati, gözlemlene, dinleme, yaratıcılık, hayal gücü becerilerini de pozitif olarak etkilemektedir. Buna benzer olarak tiyatro gösterileri, dayanışma ve işbirlikçi çalışmayı öğrenmek, iletişim yeteneklerini geliştirmek için bir fırsat olarak nitelendirilmektedir (Paulson, 2012: 81-83).

Müzik faaliyetleri, odaklanma ve akıl yürütme yeteneklerini ve hafızayı matematik dersi kadar geliştirmekte ve akademik açıdan performans düzeyini artırmaktadır. Genç yaşlarda müzik eğitimi görmeye başlayan öğrencilerin

uzamsal alanlar ve matematikteki başarılarının artış gösterdiği gözlemlenmiştir. Bunun haricinde müzik dersleri gören öğrencilerin, IQ, matematik, görsel ve işitsel becerileri, sözel bellek ve okuryazarlık gibi müziksel olmayan yetenekler ile ilişkilendirilmekte olan genel bellek yeteneklerinin, müzik dersi görmeyen öğrencilere nazaran daha çok geliştiği ifade edilmektedir (Oxford University Press, 2006). Müzikal faaliyetler beynin pek çok farklı bölümlerini kapsamaktadır. Şarkı söylemek dil ve müzik içerdiği için, kişilerin duygularını belirtmelerini sağlamaktadır. Bunun haricinde, üst solunum yolunda meydana gelen hava akışının iyileştirilmesine yardımcı olmakta, stresi azaltmakta ve kanın oksijenlenmesini sağlamaktadır. Hille ve Schupp (2013: 5) gerçekleştirdikleri araştırmalarında müzik derslerinin bilişsel olmayan ve bilişsel yetenekleri dans, tiyatro ya da spordan 2 kat daha çok geliştirdiğini ifade etmişlerdir. Gerçekleştirilen araştırmada, müzik dersi gören öğrencilerin bilişsel yeteneklerinin ve ders notlarının daha başarılı olduğunu ve müzik dersi alan öğrencilerin daha iddialı, açık ve bilinçli olduklarını ifade etmişlerdir.

Sahne ve gösteri sanatları eğitimi dünya genelinde birçok ilk ve ortaöğretim seviyesinde olan okul programlarının önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Okullarda her sene belli hafta ve günlerde ve eğitim-öğretim sene sonunda konuşma, şiir, dans ve şarkılar içeren gösteriler oluşturulmaktadır. Okul gösterileri, sanatsal öğelere yer vermek ile beraber, tüm okullarda hazırlanmakta olan gösterilerin hazırlanma süreci ve niteliği birbirinden farklılık gösterdiği için, bahsedilen gösterilerin sanat şeklinde nitelendirilip nitelendirilmeyeceği konusunda bir düşünce birliğine varılmış değildir (Paulson, 2012: 81-83).

Sanatsal faaliyetler öğrencilerin hem bedensel hem duyuşsal hem de zihinsel gelişimlerine katkıda bulunmaktadır. Sanatın diğer dersler ile bütünleştirilmesi öğrencilerin risk almaları için güvenli ortamın oluşturulmasına katkı sağlamakta ve çoklu bakış açıları geliştirmektedir. Sanat yolu ile kişiler hem diğer kişilerin hem de kendilerinin deneyim ve tecrübeleri gözleme imkanı bulmakta ve farklı bir bakış açısı kazanmaktadırlar. Bu sebepten dolayı çocuklara kültürün öğretilmesi konusunda sanatın oldukça önem arz eden bir rolü bulunmaktadır (Macfee ve Degge, 1980: 69). Sanat; duyguların, değerlerin, düşüncelerin ve kültürün bir kişiden, gruptan ya da nesilden diğerine aktarılmasını sağlamaktadır. Bu nedenle, okul gösterilerindeki sanatsal faaliyetlerin de öğrencilerin kişisel ve ahlaki gelişimlerinde önemli bir rol üstlendiği ifade edilmektedir (Macfee ve Degge, 1980: 69).

Okul gösterileri, “*güncel okul yaşantısının*” anlamlı bir göstergesi şeklinde bireyler arası ilişkileri, problem çözme ve çatışma yöntemlerini, okulun felsefesini, değerlerini ve kültürünü yansıtmaktadır (Paulson, 2012: 81-83). Bunun haricinde, eğitimsel deneyim ve tecrübelerin tiyatro, drama, müzik ve dans benzeri sanatsal faaliyetler ile bütünleştirilmesine katkı sağladığı için, öğrencilerin akademik öğrenmelerinin yanında sanatsal ve sanatsal olmayan farklı beceri ve yetenekler kazanmaları da yardım etmektedir (Paulson, 2012: 81-83).

Okul gösterisi çalışmaları gerçekleştirilirken öğretmenlerin tutum ve davranışlarına dikkat edilmesi gerekmektedir. Çünkü, öğretmenlerin hareketleri gösteriden önce tamamlama, yetiştirme gerginliği ve telaşı öğrencilerin moral ve motivasyonlarını düşürebilmektedir. Öğrenciler üzerinde negatif yönlü etkiler oluşturan bu durum, çocukların okul gösterilerine katılım sağlamamasıyla sonuçlanabilmektedir. Fakat kendilerini tam anlamıyla ifade etmek konusunda sıkıntı yaşayan çocuklar ise, kendilerini kötü hissettikleri halde gösterilere devam etmektedirler. Kimi öğretmenler ise okul gösterilerine katılım sağlamak isteyemeyen öğrencileri zorla gösterilere katılmaları konusunda diretebilmektedirler. Buna benzer durumlar söz konusu olduğunda çocuklar strese kapılabilmekte, kendilerini kötü hissedebilmekte ve hatta okula gitmek istemeyebilmektedir. Ayrıca sırf anne ve babaların mutlu olması için okul gösterilerinin yapılması gerekmektedir (Zorlutuna, 2017).

YÖNTEM

Çalışma, nitel araştırma modellerinden fenomenolojik (olgubilim) deseninde tasarlanmıştır. Çalışma grubunu, amaçlı örnekleme yöntemi ile belirlenen, bulunduğu okul öncesi eğitim kurumunda en az bir yıl süreyle görev yapmış ve sınıfıyla gösteri düzenleme tecrübesi bulunan 16 öğretmen oluşturmaktadır. Çalışmaya dahil edilen 8 öğretmen sosyo-ekonomik seviyesi yüksek ailelerin bulunduğu farklı iki anaokulunda görev yapan öğretmenlerden oluşurken, diğer 8 öğretmen sosyoekonomik seviyesi ortalamanın altında olan bir bölgede 2 ayrı devlet okulunda çalışan öğretmenlerden oluşmaktadır. Veriler, araştırmacılar tarafından hazırlanan görüşme formu ile bireysel görüşme tekniği kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde betimsel ve içerik analizi tekniği kullanılmıştır.

BULGULAR

Çalışmada öğretmenlere çocuklar ve aileleriyle yapmaktan hoşlandıkları etkinliklerin neler olduğu sorulduğunda öğretmenler çeşitli sınıf içi etkinlikler, anneler günü etkinlikleri, aile katılımıyla geziler cevabını verirken genel olarak gösteriler hakkında da olumsuz şeyler düşündüklerini ifade etmişlerdir. Buna yönelik verilen cevaplardan bazıları ise şu şekildedir:

Ö.4: *Aile katılımları güzel keyifli geçiyor. Ama gösteriler hakkında olumsuz şeyler düşünüyorum.*

Ö.6: *Aile katılım etkinlikleriyle okul gezileri yaptırmayı seviyorum.*

Öğretmenlere yıl boyunca herhangi bir gösteri yapıp yapmadıkları sorulduğunda öğretmenler yıl sonu şenlikleri, 23 Nisan ve anneler gününde gösteriler yapıldığını ifade etmişlerdir. Verilen cevaplardan bazıları ise şunlardır:

Ö.2: *Yaptık. İlk önce 23 Nisan'a katıldık. 23 Nisan'dan sonra hem Anneler Günü hem de şey, yıl sonu yani mezuniyet gösterisi gibi bir etkinlik yaptık.*

Ö.6: *23 Nisan, Anneler Günü gösterileri hazırlıyorum.*

Katılımcılara gösterilerin içeriği, yapılacağı yer, öğrenci seçimi vb. gibi hazırlık süreci sorulduğunda öğretmenler öğrenci seçimi yapmadıklarını, genellikle okulun bahçesinde veya konferans salonunda dans gösterisi yaptıklarını ama bunların öğretim sürecinden çaldığını ve gösterilerin öğretmenlerin kendi tercihi olmadığını belirtmişlerdir. Buna göre verilen cevaplardan bazıları ise şunlardır:

Ö.1: *Öğrenci seçimi yapmıyoruz. Çünkü bütün çocukların eşit bir şekilde dahil olmasını bekliyoruz.*

Ö.2: *Bu gösteriler aslında hiçbir öğretmenin tercihi değildir, zannetmiyorum. Yani çok az öğretmen şey diye düşünüyor yani aileler bir şey yapmadığımızı zannetmesinler. Hani yapıyoruz onu göstermiş olduklarını düşünüyorlar ama bence eğitim öğretimden çalmak. Bir de her çocuğun ilgisi yeteneği aynı değil. Çocuk belki yapmak istemiyor belki o kostümü giymek istemiyor.*

Ö.6: *Genelde dans gösterisi yapıyoruz okul bahçesi veya konferans salonunda.*

Öğretmenlere gösterinin planlanması sırasında kendi rolleri sorulduğunda öğretmenler yöneticilerin gösteri yapılması kararını verdiğini ama öğrencilerin neleri yapıp neleri yapamayacağını en iyi bilen öğretmenleri olduğu için gösterinin içeriğine, müziğe, kostümlere kendilerinin karar verdiğini ifade etmişlerdir. Buna yönelik verilen cevaplar ise şöyledir:

Ö.1: *Planlanması aşamasında şöyle yani bence en büyük rolüm şu: o çocukları en iyi tanıyan benim. Neleri yapabilirler neleri yapamazlar o konuda bilgi sahibi olduğum için yapılacak gösteriye karar verme aşamasında bununla ilgili fikirlerimi öne sürüyorum. Örneğin bu yapılan az ya da bu daha iyi, bu uygulanabilir bu uygulanamaz gibi fikir öne sürüyorum.*

Ö.3: *Gösterilerin yapılmasına idare karar veriyor yani daha baskın. Ama gösterinin içeriğine, gerek kıyafetlere, şarkılara hepsine ben karar veriyorum. Öğretmenlerle tabi ki fikir alışverişi yapıyorum ama genelde benim tercihim.*

Ö.4: *Gösterilerde kullanılacak kostümlere müziklere biz karar veriyoruz. Sınıfın durumuna göre, ne kutlayacaksak ona göre seçiyoruz. Tabi kıyafeti falan öğretmen belirliyor, biz belirliyoruz.*

Öğretmenlere gösterileri kendi açılarından nasıl değerlendirdikleri ve gösterilerin öğretmenler üzerindeki etkileri sorulduğunda ise öğretmenler yorucu bir süreç olduğunu özellikle velilerle uğraşmanın onları yordüğunu, gösterilerin dersleri aksattığını ve akademik başarı üzerine bir katkısının olmadığını hem kendilerinin hem de öğrencilerin bu süreçten mutlu olmadıklarını ifade etmiştir. Buna yönelik verilen cevaplar şöyledir:

Ö.2: *Bana yani çok büyük angarya aslında. Bunun haricinde zaten eğitim öğretim akademik başarı üzerine bir katkısı yok, bu ortada olan bir şey.*

Ö.3: *Gösteriler benim için angarya. Ne biz mutlu oluyoruz ne çocuklar.*

Ö.6: *Yani baya yorucu oluyor aslında. Benim açımdan hem yorucu oluyor hem de böyle ders yani etkinlikleri aksatıyor. Yani ne kadar basit seçmeye çalışsak da o provaların yapılması ya da ne biliyim kıyafet falan ayarlamak, velilerle uğraşmak tabi sıkıntı oluyor.*

Çalışma sonucunda, öğretmenler genel olarak okul öncesi eğitimi sınıflarında güncel olarak düzenlenen gösterilerin düzenlenmesini istemediklerini belirtmişlerdir. Öğretmenler gösterilerin çocukları mutlu etmekten ziyade ailelere yönelik ve onların keyif alması amacıyla hazırlanması sebebiyle rahatsızlıklarını dile getirmişlerdir. Gösterilerin günümüzde uygulanan şekliyle değil de çocukların gelişimine katkı sağlayacak ve kendilerini rahat hissedebilecekleri her türlü eğlenceyi içerecek şekilde olmasını istediklerini ifade etmişlerdir. Yapılan görüşmelerden örnekler ise aşağıdaki gibidir;

Ö.1: *Ailelerin okulda olmasını her zaman istiyoruz. Fakat gösteri şeklinde değil de daha eğlenceli bir panayır gibi bir şey düzenledim. Örneğin küçük oyunlar olurdu, küçük yarışmalar olurdu. İsteyenler dahil olurdu, isteyenler olmazdı; örneğin çuval yarışı gibi. İsteyen çocuk annesiyle babasıyla bunu yapabilir. Onun dışında illa bir gösteri, performans bekleniyorsa onunla ilgili aldığım lisans eğitimimde de bu şekilde yönlendirilmiştim. Çocuk*

kendi istediği bir hareketi kendi istediği bir sözü belirleyip onun üzerinde kendi yapabileceği kendi kapasitesine göre yapabileceği bir şey üzerinde çalışıp bunu belki sergileyebilirdi. Böylece hem daha başarılı olurdu hem de daha mutlu olurdu.

Ö.3: Ben kesinlikle hani gösterilerin olmasından yana değilim. Şöyle yani kurallı değil tabii ki özel günler çocuklar adınaysa çocukların eğlenecekleri şey, bir gösteri değil.

TARTIŞMA

Okul öncesi öğretmenlerinin gösterilerle ilgili görüşlerine yönelik yapılan bu çalışmada öğretmenlerle görüşmeler yapılmış ve bazı sonuçlar elde edilmiştir. Bu kısımda da elde edilen sonuçlar literatürle tartışılmıştır.

Çalışma sonucunda öğretmenlere çocuklar ve aileleriyle yapmaktan hoşlandıkları etkinliklerin neler olduğu sorulduğunda öğretmenler çeşitli sınıf içi etkinlikler, anneler günü etkinlikleri, aile katılımıyla geziler cevabını verirken genel olarak gösteriler hakkında da olumsuz şeyler düşündüklerini ifade etmişlerdir. Bu yönüyle literatüre de bakıldığında gezi etkinliklerinin çoğunluğu oluşturduğu ve bunun nedeninin kısa süreli de olsa ortam değişimi yapmanın kişileri rahatlatmasından ve dinlendirmesinden kaynaklanmış olabilir. Tuğrul ve diğerleri (2019) yaptığı çalışma sonucunda çeşitli geziler yapılmasının öğretmen ve öğrenciler açısından keyifli ve rahatlatıcı olduğunu ifade etmişlerdir.

Öğretmenlere gösterileri kendi açılarından nasıl değerlendirdikleri ve gösterilerin öğretmenler üzerindeki etkileri sorulduğunda ise öğretmenler yorucu bir süreç olduğunu özellikle velilerle uğraşmanın onları yorduğunu, gösterilerin dersleri aksattığını ve akademik başarı üzerine bir katkısının olmadığını hem kendilerinin hem de öğrencilerin bu süreçten mutlu olmadıklarını ifade etmiştir. Çümlek ve Özasan (2021) yaptığı çalışma sonucunda katılımcıların çoğunluğunun gösterilerin gerekli olmadığını düşündüğünü bu gösterilerin çocuğun gelişimine bir faydası olmadığını, gösterilerin bazen uzun sürmesi nedeniyle çocukların sıkılabileceği ve gösteriler nedeniyle gereksiz kostüm masrafı olması sebebiyle gösterilerin yapılmasının gereksiz olduğunu tespit etmiştir. İşbilen (2006) yaptığı çalışma sonucunda öğretmenlerin neredeyse tamamının yapılan gösterilerin gereksiz olduğunu düşündüğünü belirlemiştir. Literatürde de bu sonucu destekler niteliktedir. Bu sonuç gösteri sürecinin gerek yorgunluk gerekse masraf oluşturmasından kaynaklanmış olabilir.

Çalışma sonucunda, öğretmenler genel olarak okul öncesi eğitimi sınıflarında güncel olarak düzenlenen gösterilerin düzenlenmesini istemediklerini belirtmişlerdir. Öğretmenler gösterilerin çocukları mutlu etmekten ziyade ailelere yönelik ve onların keyif alması amacıyla hazırlanması sebebiyle rahatsızlıklarını dile getirmişlerdir. Gösterilerin günümüzde uygulanan şekliyle değil de çocukların gelişimine katkı sağlayacak ve kendilerini rahat hissedebilecekleri her türlü eğlenceyi içerecek şekilde olmasını istediklerini ifade etmişlerdir. Çümlek ve Özasan (2021) yaptığı çalışma sonucunda gösterilerin içerik bakımından oyuna benzetilmesi gerektiğini böylece çocukların kaygı ve stres hissetmeden, eğlenerek, istedikleri kostümlerle istedikleri etkinliklerle yapılması gerektiğini tespit etmişlerdir. Bir gösteri şeklinde değil de çocukların aileleriyle zaman geçirebilecekleri bir eğlence ortamı şeklinde olursa çocukların gelişimleri bakımından daha faydalı olacağını ifade etmişlerdir. Benzer şekilde Toran ve Toran (2019) yaptığı çalışma sonucunda yapılan gösterilerin hazırlık sürecinde çocukların bazı olumsuz olaylar yaşadıklarını, fazla zaman alan provalar sebebiyle çocukların eğitim ve öğretim bakımından geride kaldığı, provalar ve gösteri yapılırken çocukların stres ve kaygı hissettikleri, sadece aileleri mutlu etmek amacıyla bu gösterilerin zorla yapıldığını, çocukların toplum önünde utanıp çekinebildiklerini dolayısıyla yaşanan tüm bu olayların çocuklara zarar verdiğini tespit etmişlerdir. Öğretmenlerde de böyle bir düşünce olması hem öğrencinin eğitim öğretim sürecini düşünmelerinden hem de öğrencilerin hislerini daha iyi anlayabilmelerinden kaynaklanmış olabilir.

SONUÇ

Doğumdan itibaren ilkokula dönemine dek geçen okul öncesi dönem, çocukların çevrelerinden gelen etkilere en açık oldukları dönem olarak bilinmektedir. Fiziksel açıdan gelişim sürecinin hızlı ve öğrenme kapasitesinin yüksek olmasından ziyade, sevgi ve ilgiye de en fazla gereksinim bu dönem içerisinde duyulmaktadır. Piaget, Freud ve Erikson gibi birçok gelişim kuramcısı, sıfır ile altı yaş aralığında olan dönemin önemini vurgulamaktadır. Bahsedilen dönem, çocukların sosyal, bedensel ve zihinsel gelişim süreçlerinin en hızlı gerçekleştiği yaşlardır.

Okul öncesi dönem, yaşam boyunca devam edecek alışkanlık, beceri ve bilgilerin temelini atılmış olduğu, ayrıca çocukların ilerleyen dönemlerdeki duygusal ve sosyal gelişimlerine ve öğrenme hayatlarına katkıda bulunacak süreçleri barındıran önemli ve kritik bir dönemdir. Çocukların dünyaya geldiği günden itibaren eğitim hayatı başlamaktadır. Aileyle başlamakta olan eğitim, ailelerin okul öncesi eğitim kurum ve kuruluşları ile yaptığı iş birliği ile beraber devam etmektedir. Bu kurum ve kuruluşlarda çocukların gelişim seviyelerine göre programa uygun ve planlı bir biçimde eğitim verilmesi, öğretmenlerin mesleklerinin gereğini yerine getirmeleri oranında

artmaktadır. Ayrıca bu dönem içerisinde çocukların gelişim süreçlerini yeterli seviyede desteklemek amacıyla bütün özellik ve niteliklerinin öğretmeni tarafınca bilinmesi gereklidir.

Okul öncesi eğitim sürecinde çocukların becerileri ve ilgilerini geliştirmek amacıyla farklı faaliyet ve gösteriler hazırlamak, çocukların kendilerini tanıyarak sınaması adına fırsatlar vermek, çocukların davranış ve tutumlarını gözlemlemek, doğru davranış ve tutumları pekiştirmek ve dönütlerde bulunmak ayrıca özgüvenini geliştirmek, kendini kabulü sağlamak, benlik kavramını oluşturmak ve sosyalleştirmek gerekmektedir.

Erken çocukluk eğitiminin merkez noktasında bulunan öğretmenler, farklı gereksinimleri, mizaçları, becerileri ve ilgileri olan çocuklar ile çalışmak durumundadır ve küçük bir çocuk ile pozitif yönlü bir iletişim sağlamak iyi bir öğretmenlik görevinin temel bileşenidir. Tüm çocukların bakım, güven ve sevgilerini sağlayan bir ortam içerisinde büyüme gereksinimi mevcuttur. Okul öncesi eğitimde öğretmenle kurulmakta olan pozitif yönlü ve kaliteli ilişki, çocukların ilerleyen dönemlerde karşılaşması muhtemel problemler için önleyici bir unsurdur.

Okul öncesi çocuk ve öğretmen arasında kurulan ilişki, çocukların kişilik gelişimlerine bağlı bir şekilde de önem taşımaktadır. Bu dönemlerde öğretmenlerin, çocukların okula adapte olması, her yönü ile sağlıklı bir gelişim sağlaması ve potansiyel yeteneklerini sergileyebilmesi için özgür, sıcak, güvenli ve rahat bir ortam oluşturmaya çalışması gerekmektedir. Ayrıca yeni gelişmeye başlamış olan akran ilişkilerini de desteklemesi gerekmektedir.

Bu çalışmanın bulgularına göre; okul öncesi öğretmenlerin gösterilerin planlanması aşamasında kurum yöneticilerinin ve ailelerin kaygı ve isteklerini geri planda tutarak öncelikle çocuğun faydasına olacak şekilde düzenleme yapabilme özgürlüğüne sahip olması gerektiği görülmektedir. Çocuklarla hazırlanan gösterilerin düzenlenmesinde çocukların düşünceleri alınarak ve aile katılımına daha aktif yer verilerek okul ya da okul bahçesinde bu sürecin planlanmasının daha uygun olduğu görülmektedir. Ayrıca çalışmanın daha geniş bir çalışma grubunda okul yöneticileri, öğretmen, ebeveynler ve çocuklar ile karşılaştırmalı olarak tekrarlanması önerilebilir.

KAYNAKÇA

Aral, N.; Kandır, A. & Yaşar, C. M. (2011). Okul Öncesi Eğitim Ve Okul Öncesi Eğitim Programı. Yapa yayınları, İstanbul.

Başaran, İ. E. (2000). Eğitim Psikolojisi. Feryal Matbaası, Ankara.

Carter, C. S. (2004). Effects Of Formal Dance Training And Education On Student Performance, Perceived Wellness, And Self-Concept In High School Students. University of Florida, Gainesville.

Çelikkaya, H. (2006). Eğitim Bilimlerine Giriş: Eğitimsel ve Öğretmenlik. Alfa Yayınları, İstanbul.

Çümlük, A. B., & Özasan, H. (2021). "Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Yapılan Yıl Sonu Gösterilerine İlişkin Öğretmen Adaylarının Görüşleri". Ondokuz Mayıs University Journal of Education, 40(2): 809-848.

Erden, M. (2011). Öğretmenlik Mesleğine Giriş. Arkadaş Yayıncılık, Ankara.

Hille, A. & Schupp, J. (2013). "How Learning A Musical Instrument Affects The Development Of Skills". DIW Berlin, German Institute for Economic Research. Germany.

İşbilen, B. (2006). Okul öncesi eğitim kurumlarında yapılan sene sonu gösterilerinin çocuğun kaygı düzeyine etkisinin incelenmesi (Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü).

Macfee, J. K. & Degge, R. M. (1980). Art, Culture, and Environment: A Catalyst for Teaching. Dubuque, IA: Kendall/Hunt Pub.

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), (1993). 14. Milli Eğitim Şurası, https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_09/29165401_14_sura.pdf,

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), (2013). Okul öncesi eğitim programı. <https://tegm.meb.gov.tr/dosya/okuloncesi/ooproram.pdf>,

Milli Eğitim Temel Kanunu (1973), Milli Eğitim Temel Kanunu, <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.1739.pdf>,

Oxford University Press. (2006). First evidence that musical training affects brain development in young children. ScienceDaily. <https://www.sciencedaily.com/releases/2006/09/060920093024.htm>,

Öztürk, İ. (1990). "Anne Baba Tutumlarının Üniversite Öğrencilerinin Bağımsızlık, Duyguları Anlama, Yakınlık, Başatlık, Kendini Suçlama Ve Saldırganlık Düzeylerine Etkisi". Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

- Paulson, P. (2012). "The Brain And Learning. *Journal of Dance Education*, 12 (1), 81-83.
- Ramazan, O., & Ural, O. (2007). *Türkiye’de Okul Öncesi Eğitimin Dünü Ve Bugünü*. Türk Eğitim Derneği, Ankara.
- Sakin, A. (2007). Okul öncesi öğretmenlerin mesleki etik davranışlar hakkındaki görüşleri ile ahlaki yargı düzeyleri ve öğretmenlik tutumlarının incelenmesi. *Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü*, İstanbul.
- Soto, C. (2001). *Academic Achievement, Self-Concept, And Dance In 8 To 12 Year Olds*. California State University. Fullerton.
- Sünbül, A. M. (2005). *Bir Meslek Olarak Öğretmenlik*. (Ed., Özcan Demirel ve Zeki Kaya), Öğretmenlik Mesleğine Giriş. Pegem Yayıncılık, Ankara.
- Tokuç, H. (2007). "Anne ve Babaların Okul Öncesi Eğitim Hakkındaki Görüş ve Beklentilerinin İncelenmesi", Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Toran, M., Toran, Ş. (2019,). *Çocukluğun PR Aracı Olarak İnşası: Yılsonu Gösterileri*. 6. Uluslararası Okul Öncesi Eğitimi Kongresinde sunulmuştur. Kars, Türkiye.
- Tuğrul, B., Boz, M., Uludağ, G., Aslan, Ö. M., Çelik, S. S., & Çapan, A. S. (2019). Okul öncesi dönemdeki çocukların okuldaki oyun olanaklarının incelenmesi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 9(2), 185-198.
- Ulich, R. (1968). *History Of Educational Thought*. American Book Company, New York.
- Yavuzer, H. (2011). *Doğum Öncesinden Ergenlik Sonuna Çocuk Psikolojisi*. Remzi Kitapçılık, İstanbul.
- Yeşilyaprak, B. (2020). *Eğitimde Rehberlik Hizmetleri*. Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Zembat, R. (2007). *Okul Öncesi Eğitimde Nitelik*. (Ed., Oktay, A. ve Polat Unutkan, Ö.), Okul öncesi eğitimde güncel konular. Morpa, Ankara.
- Zorlutuna, E. (2017). *Yıl Sonu Gösterilerinin Okul Öncesi Çocuklar Üzerindeki Etkisi*, https://www.tavsiyeediyorum.com/makale_18686.htm. (Erişim Tarihi: 03.02.2023).